

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobce: **J. F.**, narozený dne ...
bytem K. 254, S. n. S.
zastoupený advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Ledčická 649/15, 184 00 Praha 8

proti
žalovanému: **Městský úřad Světlá nad Sázavou**
sídlem náměstí Trčků z Lípy 18, 582 91 Světlá nad Sázavou
zastoupený advokátem JUDr. Lubomírem Málkem
sídlem Horní 6, 580 01 Havlíčkův Brod

o žalobě proti zásahu spočívajícímu ve volbě způsobu vymáhání pokuty ve výši 2 500 Kč uložené žalobci příkazem žalovaného ze dne 18. 5. 2016, č. j. MSNS/9321/2016/OD-PŘ-134-Sý, prostřednictvím soudního exekutora,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žalobce je povinen nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 1168,86 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jeho zástupce JUDr. Lubomíra Málka.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal dne 8. 6. 2017 u Krajského soudu v Hradci Králové žalobu dle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Domáhal se určení, že zásah spočívající ve volbě způsobu vymáhání pokuty ve výši 2 500 Kč uložené žalobci příkazem žalovaného ze dne 18. 5. 2016, č. j. MSNS/9321/2016/OD-PŘ-134-Sý, prostřednictvím soudního exekutora, byl nezákonný.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobce předně uvedl, že příkazem ze dne 18. 5. 2016 mu žalovaný uložil povinnost uhradit pokutu ve výši 2 500 Kč za dopravní přestupek. Z příkazu k úhradě nákladů exekuce ze dne 12. 5. 2017 soudního exekutora Mgr. Stanislava Moláka z exekutorského úřadu Havlíčkův Brod se pak dozvěděl, že tento exekutor byl Okresním soudem v Havlíčkově Brodě dne 17. 2. 2017 pověřen provedením exekuce proti žalobci jako povinnému na návrh oprávněného, obce Rakovník [pozn. krajského soudu – žalobce

zřejmě mínil obec Světlá nad Sázavou]. Exekucním titulem má být uvedený příkaz žalovaného ze dne 18. 5. 2016, náklady exekuce budou činit částku 7 865 Kč a náklady oprávněného částku 1 452 Kč.

3. Podle žalobce se žalovaný dopustil nezákonného zásahu, neboť porušil § 175 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „daňový řád“), podle nějž správce daně zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku. Nedoplatek v dané věci činí 2 500 Kč, náklady spojené s jeho vymáháním však dosahují více než trojnásobné částky. Jedná se tedy o zjevný nepoměr mezi dlužnou částkou a výší nákladů na jeho vymáhání.
4. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 143/2014 – 47, podle nějž účelem § 175 odst. 2 daňového řádu „je zamezit vymáhání bagatelních nedoplatků prostřednictvím soudních exekutorů a s tím spojenému nárůstu nákladů povinných subjektů.“ Namítl, že Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku řešil velmi podobný případ, neboť nedoplatek rovněž činil 2 500 Kč a náklady spojené s jeho vymáháním prostřednictvím soudního exekutora činily také 7 865 Kč. Nejvyšší správní soud přitom v daném případě dovodil, že správce daně, tj. správní orgán, který pokutu uložil, porušil § 175 odst. 2 daňového řádu, a tím se dopustil nezákonného zásahu, protože výše nákladů spojených s vymáháním byla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě předně uvedl, že k situaci popsané v § 175 odst. 2 daňového řádu již nemůže dojít. V době, kdy toto ustanovení nabylo platnosti, byla výše odměny a nákladů exekutora upravena vyhláškou č. 330/2001 Sb., výše odměny a nákladů advokáta vyhláškou č. 484/2000 Sb. Od té doby však došlo k výraznému snížení nároku exekutorů a advokátů na odměnu a úhradu nákladů řízení, a to právě za účelem odstranění nepoměru mezi jejich výší a výší vymáhané pohledávky. V případě exekutora se snížila minimální částka odměny z 3 000 Kč na 2 000 Kč, omezila se maximální výše nákladů na cestovné a zavedlo se snížení odměny a nákladů v případě, že povinný uhradí dlužnou částku do 30 dnů od doručení výzvy exekutora ke splnění vymáhané povinnosti. A vůbec došlo k zavedení této výzvy k úhradě dluhu do 30 dnů. V případě advokátů pak byla vyhláška č. 484/2000 Sb. zcela zrušena. U aktuálně účinné vyhlášky upravující odměny advokátů č. 177/1996 Sb. pak došlo k zásadnímu snížení odměny advokáta při zastupování v exekučních řízeních o nízkých částkách.
6. Skutečnost, že daňový řád vymáhání pohledávek prostřednictvím soudního exekutora výslovně umožňuje, má přitom dle žalovaného dobrý důvod. Vedení exekučního řízení je činností vyžadující odborné znalosti a dnes již i vybavení příslušnou výpočetní technikou. Žalovaný ničím takovým nedisponuje. Nezaměstnává žádného právníka, ani osobu, která by měla potřebné znalosti pro vedení exekučního řízení. Světlá nad Sázavou je obcí s cca. 6 600 obyvateli, zřídit potřebný aparát pro vedení exekučního řízení je tak pro ni neekonomické. Což je hledisko, ke kterému musí dle § 38 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, přihlížet. Ve věci, v níž Nejvyšší správní soud rozhodl rozsudkem č. j. 8 As 143/2014 – 47, byli žalovanými Ministerstvo vnitra a Magistrát města Olomouc. Tyto subjekty nelze srovnávat s žalovným v nynějším případě. Například Magistrát města Olomouc dle svého telefonního seznamu zaměstnává 20

vysokoškolsky vzdělaných osob na pozici právník a je možné, že další osoby s právníckým vzděláním zde zastávají i jiné pozice. Na rozdíl od žalovaného je tak odborně schopný vést exekuční řízení. Také podle nálezu Ústavního soudu ze dne 14. 3. 2013, sp. zn. II. ÚS 376/12, lze u staturních měst předpokládat, že mají odborný aparát pro vymáhání pohledávek. Světlá nad Sázavou není statutárním městem, dokonce ani někdejší okresním městem.

7. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že žalobce si vznik nákladů na vymožení dluhu zavinil sám. Dopustil se protiprávního jednání (prakticky ve středu města v místě s maximální povolenou rychlostí 50 km/h jel na motorce 86 km/h), při němž byl zastaven městskou policií a informován o tom, že se dopustil přestupku. Již v tomto okamžiku si musel být vědom toho, že s největší pravěpodobností mu bude uložena povinnost k úhradě pokuty. Tu neuhradil ani po právní moci příkazu o uložení pokuty, ani po zaslání upomínky právním zástupcem žalovaného, ani po doručení výzvy ke splnění povinnosti povinnosti ze strany exekutora. Pokud by žalobce svou povinnost včas splnil, žádné náklady spojené s vymáháním jeho dluhu by nevznikly, případně by byly výrazně nižší.
8. Podle žalovaného je žaloba navíc nepřípustná dle § 85 s. ř. s. Jako žalobní důvody jsou uvedeny výhradně námitky proti nákladům exekučního řízení, žalobce tak měl tyto námitky vznést v rámci exekučního řízení. Žaloba byla dále podána až po uplynutí subjektivní dvouměsíční lhůty pro podání žaloby proti nezákonnému zásahu. Žalobce se o rozhodnutí žalovaného podat návrh na exekuci dozvěděl již z výzvy k plnění zaslání právním zástupcem žalovaného dne 4. 11. 2016. Dne 20. 3. 2017 byla žalobci doručena výzva k plnění od soudního exekutora. Exekutor žalobci doručoval i další listiny v březnu a květnu 2017. Dne 6. 3. 2017 byl žalobci zablokován účet u mBank, dne 20. 3. 2017 účet u Komerční banky a dne 6. 4. 2017 mu byl postižen přeplatek na dani z příjmů. Žalovaný nevěří žalobci, že se o vedení exekuce dozvěděl až z příkazu k úhradě nákladů exekuce ze dne 12. 5. 2017.

IV. Ústní jednání

9. Během jednání konaného dne 28. 6. 2018 žalovaný odkázal na své vyjádření k žalobě. Soudu dále předložil poštovní obálku s vypsanou adresou žalobce a poštovním razítkem s datem 7. 11. 2016. Žalovaný rovněž uvedl, že žaloba byla dle jeho názoru podána opožděně. Momentem, od kterého se běh subjektivní lhůty pro podání žaloby počítá, je pověření exekutora a zahájení exekuce. O těchto úkonech se žalobce mohl dozvědět mnohem dříve, než uvádí. Žalobce měl možnost se s těmito úkony seznámit, neboť mu byly doručeny zákonným způsobem na jeho adresu uvedenou v evidenci obyvatel. Žalovaný také konstatoval, že nemá odborný právní aparát, a tak je pro něj složité vymáhat dlužné částky. Žalobce i jeho zástupce se z jednání omluvili s tím, že nemají námitek proti konání jednání bez jejich přítomnosti.
10. Krajský soud dále provedl důkaz částí exekučního spisu sp. zn. 050 EX 409/17 vyžádaného od Exekutorského úřadu Havlíčkův Brod, soudního exekutora Mgr. Stanislava Moláka. Konkrétně konstatoval obsah následujících listin: exekuční příkaz ze dne 6. 3. 2017, kterým se příkazuje provedení exekuce příkázáním pohledávky z účtu povinného (žalobce) vedeného u peněžního ústavu BRE Bank S.A., výzva povinnému ke splnění vymáhané povinnosti ze dne 6. 3. 2017, exekuční příkaz ze dne 20. 3. 2017, kterým se příkazuje provedení exekuce příkázáním pohledávky z účtu povinného

vedeného u peněžního ústavu Komerční banka, a.s., exekuční příkaz ze dne 6. 4. 2017, kterým se přikazuje provedení exekuce přikázáním jiné peněžité pohledávky než z účtu u peněžního ústavu, a to pohledávky, kterou má povinný vůči svému dlužníkovi Finančnímu úřadu pro Kraj Vysočina, příkaz k úhradě nákladů exekuce ze dne 12. 5. 2017 a doručení k jednotlivým zásilkám.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Dříve než přistoupil k posouzení důvodnosti žaloby, zabýval se krajský soud otázkou, zda jsou splněny všechny podmínky řízení. Žalobce se domáhá soudní ochrany v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, tedy dle § 82 a násl. s. ř. s., což plyne jak z obsahu podané žaloby, tak z jejího petitu. Žalobce takto svou žalobu rovněž označil.
12. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dovodil, že není na volné úvaze správního orgánu, jaký způsob vymáhání peněžitého plnění zvolí. Při volbě způsobu vymáhání je povinen dbát zásad přiměřenosti a hospodárnosti, tak jak stanoví § 175 daňového řádu. Pokud poruší uvedenou povinnost a pověří vymáháním soudního exekutora, přestože náklady spojené s tímto způsobem vymáhání budou ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky, dopustí se nezákonného zásahu, proti kterému je přípustná ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. (viz žalobcem zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 143/2014 – 47).
13. Žalobci tedy svědčí aktivní procesní legitimace k podání předmětné žaloby. K výhradě žalovaného, podle níž žalobce uvedl jako žalobní důvody pouze námitky proti nákladům exekučního řízení, které mohl vznést v rámci exekučního řízení, krajský soud konstatuje, že totožná situace nastala ve věci posuzované Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 8 As 143/2014. Nejvyšší správní soud v dané věci neshledal důvod k posouzení žaloby jako nepřipustné podle § 85 s. ř. s. Ani krajský soud tedy neshledává nyní posuzovanou žalobu nepřipustnou.
14. Krajský soud nicméně souhlasí s žalovaným, že žaloba byla podána opožděně. Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. musí být zásahová žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu (subjektivní lhůta). Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo (objektivní lhůta). Zmeškání uvedených lhůt nelze prominout (§ 84 odst. 2 s. ř. s.). Zároveň platí, že subjektivní lhůta pro podání žaloby běží od okamžiku, kdy se do sféry žalobce dostanou takové informace, na jejichž základě mohl seznat, v čem jednání veřejné správy, jež má být nezákonným zásahem, spočívá a že je zaměřeno proti němu (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 1 Afs 58/2017 – 42).
15. Žalobce podal žalobu dne 8. 6. 2017. Počátek běhu subjektivní lhůty k jejímu podání odvíjel od momentu, kdy se dozvěděl o volbě způsobu vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora. Žalobce se o této volbě dle svého tvrzení dozvěděl z příkazu k úhradě nákladů exekuce ze dne 12. 5. 2017. Krajský soud ale dává za pravdu žalovanému, že informace o tom, že vymožením předmětného nedoplatku byl pověřen soudní exekutor, se do sféry žalobce dostala již dříve.
16. V soudním řízení sice nebylo prokázáno, že by žalobci byla doručena již výzva k plnění zaslaná právním zástupcem žalovaného dne 4. 11. 2016. Žalovaný k výzvě soudu, aby předložil doklad prokazující doručení uvedené výzvy k plnění, dne 29. 5. 2018 sdělil, že

takový doklad nemá, neboť ji posílal obyčejným dopisem, nikoliv doporučeně. O řádném doručení výzvy povinnému k plnění, kterou žalobci zaslal dne 6. 3. 2017 soudní exekutor Mgr. Stanislav Molák, však nelze mít pochyb. Podle doručenký založené v exekučním spise byla tato výzva žalobci doručena na adresu, kterou měl uvedenu v evidenci obyvatel, dne 20. 3. 2017. Od tohoto dne tedy počala běžet subjektivní lhůta k podání posuzované zásahové žaloby, která marně uplynula dne 22. 5. 2017. Jestliže žalobce podal žalobu až dne 8. 6. 2017, stalo se tak po uplynutí uvedené lhůty.

17. Navíc žalobce se velmi pravděpodobně dozvěděl o tom, že je vůči němu vedena daná exekuce, i v důsledku postižení finančních prostředků na bankovních účtech vedených na jeho jméno, k čemuž došlo na základě exekučních příkazů ze dne 6. 3. 2017 (doručeno bance dne 7. 3. 2017) a ze dne 20. 3. 2017 (doručeno bance dne 21. 3. 2017).

VI. Závěr a náklady řízení

18. Krajský soud z výše uvedených důvodů odmítl žalobu pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) ve spojitosti s § 84 odst. 1 s. ř. s.
19. Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. sice obecně platí, že v případě odmítnutí žaloby nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Podle § 60 odst. 8 s. ř. s. však soud může i v takovém případě přiznat účastníkovi, který měl ve věci alespoň částečný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné. Pro posouzení včasnosti žaloby bylo nutné provést dokazování při jednání, teprve následně bylo možné uzavřít, že žaloba byla podána opožděně. Krajský soud by považoval za nespravedlivé, kdyby žalovaný neměl mít právo na náhradu žádných nákladů, které mu vznikly v souvislosti s obranou proti takto podané žalobě. V uvedené skutečnosti spatřuje důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 60 odst. 8 s. ř. s. Krajský soud je zároveň názoru, že žalovaný byl v daném případě nucen vynaložit náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost, ve smyslu závěrů vyslovených v bodě [29] usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47. Z těchto důvodů přiznal žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení spočívajících v náhradě jízdného zástupce žalovaného z místa jeho sídla k soudu a zpět ve výši 966 Kč (cesta Havlíčkův Brod – Hradec Králové a zpět: 185 km, průměrná spotřeba vozidla dle TP: 4,1 l/100 km, dle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 463/2017 Sb. činí paušální náhrada 4 Kč za 1 km jízdy a paušální náhrada za 1 litr motorové nafty 29,80 Kč) + DPH ve výši 202,86 Kč; celkem 1168,86 Kč.
20. Žalovaný dále účtoval náklady právní služby poskytnuté zástupcem žalovaného za 3 úkony po 3 100 Kč, včetně paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč a náhradu zástupce žalovaného za promeškaný čas ve výši 600 Kč. Krajský soud však neshledal, že by se jednalo o účelně vynaložené náklady. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu zpravidla ve správním soudnictví není namístě přiznávat správním orgánům náklady zastoupení advokátem (viz např. rozsudek ze dne 26. 4. 2007, č. j. 6 As 40/2006 – 87, nebo usnesení rozšířeného senátu č. j. 7 Afs 11/2014 – 47). Krajský soud neshledal, že by projednáváná věc byla natolik složitá, aby se žalovaný nebyl schopen v soudním řízení hájit sám, za využití svého odborného aparátu (jakkoliv si uvědomuje, že Světlá nad Sázavou je spíše menší obec).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 4. července 2018

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu